

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Mis edasi?

Uuno Vallner

RISO IT arhitektuuri talituse juhataja

16.05.2014

Miks?

- Läbipaistvus (ka arvutile)
- **Uuenduslikkus (linkandmed, semantika)**
- **Eestimeelne teadmusrõrgustik**
- Majanduse elavdamine
- Sotsiaalne mõju
- Avaliku sektori tõhustamine
- Rahvusvahelised kohustused
- E-Eesti maine

Miks vaja uut paradigmat?

- SQL – hea silotornide ehitamiseks, maailm on tabelid
- XML – hea jagada, isedefineerivad andmed
- RDF – võimalus jagada infot ilma seda täiendavalt töötlemata, võimalus loobuda silotornidesi
- Vabanemine vormindusest

Nüüd ja tulevikus (ISA analüüsi)

Praegu	Tulevikus
Andmete jagamine: XML	Andmete jagamine: RDF
Valideerimine: XML Shema, DTD, relax, ...	SWRL, SPARQL, OWL, ...
Struktuuri taaskasutus: XSD	Sõnastike, teadmiste taaskasutus
Relatsiooniline andmebaas	Andmed RDF graafidena
Teenusepõhisus: SOAP	Linkandmete teenused
Integratsioon	Interlinking
Andmed ja skeemid: closed world	Andmed ja sõnastikud: open world
Identifikaator süsteemi tasemel	Globaalsed identifikaatorid

Põhilised muutused ava- ja linkandmete poliitikas

- Andmekogude avaandmed tasuta
- Masinloetavuse nõue
- Andmekogud allalaaditavad teabevärava kaudu
- Teabevärav kui varamu ja koordineeriv üksus
- Metaandmed
- Litsents
- Vaikimisi avaandmed
- Vaikimisi avatud formaadid

Tööjaotus, rahastus

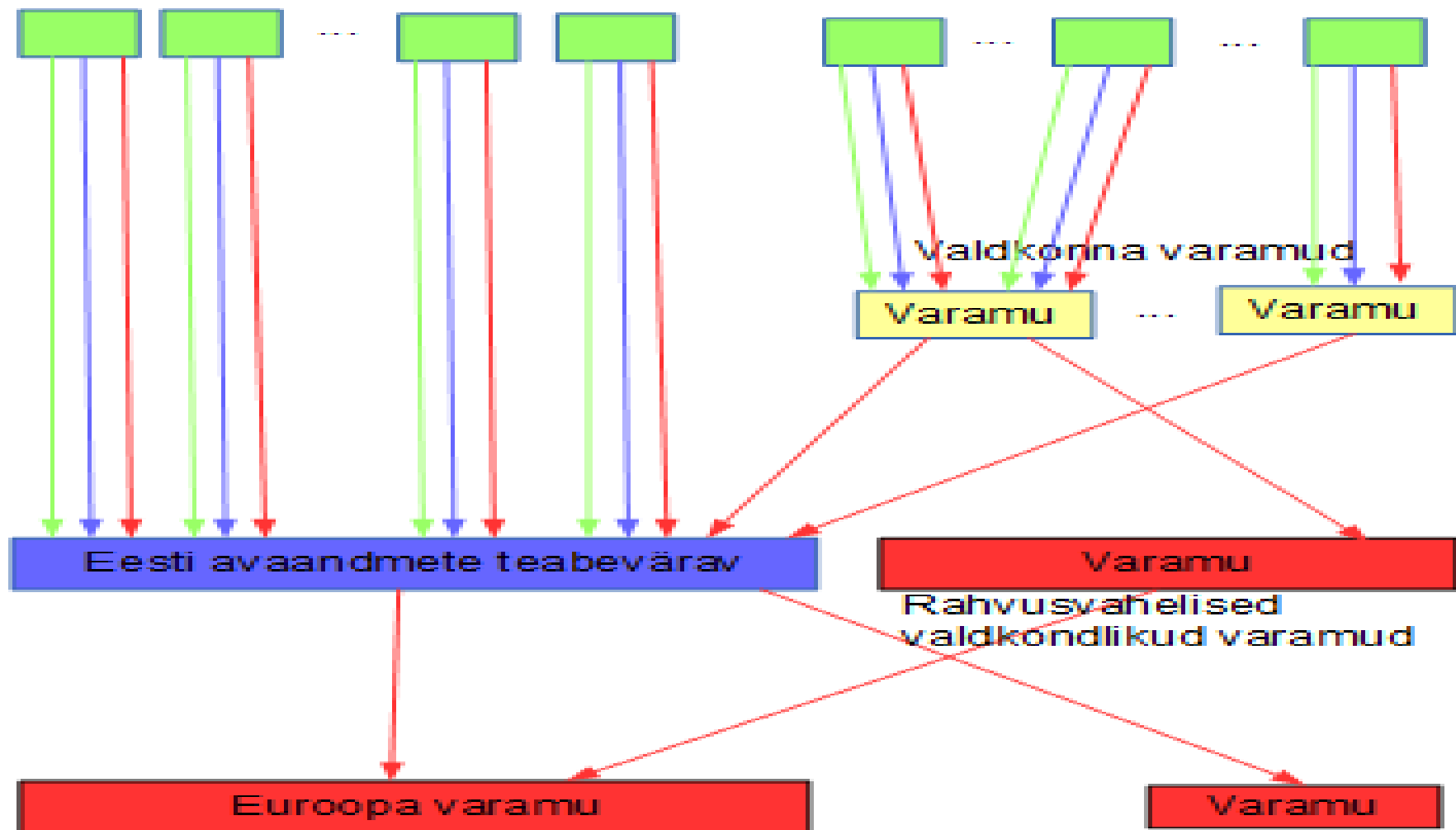
Ava- ja linkandmete teema eestvedamise funktsioone võib jaotada temaatiliselt neljaks grupiks:

- A) Avaandmete poliitika, koosvõime, regulatsioonid, olukorra monitooring.
- B) Teabevärava kui organisatsiooni arendamine ja haldamine, teabevaldajate koordineerimine, avaandmete toimimine kompetentsikeskusena, teadlikkuse tõstmine.
- C) Teabevärava kui tehnilise lahenduse arendamine ja haldamine.
- D) Järeelvalve.

Grupi A ja D funktsioonide täitmine on RISO roll (D osas ka AKI). B eestvedaja katsub RISO era- või vabasektorist sisse osta / värvata, et võimendada tegevusi selles vallas. C funktsioonid ostab RISO väljast. Selline lahendus eeldab RISO vastava töösuuna olulist tugevdamist.

Taristu

Avaliku sektori andmehoidlad

- Võimalus laadida avaandmeid varamusse
- Võimalus laadida avaandmete metaandmeid
- Kohustus registreerida või tagada registreerimisandmete korje

Avaandmete teabevärava katseprojekt

The image shows a browser window displaying the website opendata.riik.ee. The browser's address bar shows the URL. The website has a green header with a navigation menu containing the following items: **Esileht**, **Avatud andmed**, **Rakendused**, **Ideed**, **Foorum**, **Linkandmed**, **Statistika**, **Juhendid**, and **Kontaktid**. The main content area is titled "Avaandmed" and contains the following text:

NB! Avaandmete varamu opendata.riik.ee on avatud tutvumiseks ja ettepanekuteks. Ettepanekud esitage ideede ja foorumi kaudu või saata aadressil koosvoime@riso.ee. Portaali saab ametliku staatuse pärast muudatuste tegemist vastavates õigusaktides. Tõenäoliselt 01.01.2013. Teabevaldajad on kutsutud oma andmed avama taaskasutuseks varem.

Opendata.riik.ee portaali on mõeldud riigi ja kohalike omavalitsuste loodud avalike andmehulkade info koondamiseks ja uute andmekogude avalikustamise hõlbustamiseks.

Andmete avamise olulisemaid eesmärgid on:

- majanduse elavdamine
- läbipaistvuse suurendamine
- teabenõuete arvu vähendamine ja sellega avaliku sektori koormuse vähendamine
- avatud teenuste loomise ja haldamise loovutamine era- ja vabasektorile
- õhutada üleminekut tuleviku tehnoloogiatele nagu linkandmete tehnoloogiad, "asjade Internet" ja "big data"

Avaandmete all mõistame kõigile avalikult vabalt kasutamiseks antud, veebist kättesaadavaid, masinloetavas formaadis andmeid ilma kasutamise-, patente- ja levitamispõranguteta. Üldjuhul, kui seaduses ei ole andmete hankimise eest ette nähtud tasu, saab avaandmeid kätte tasuta ja ilma ligipääsupõranguteta.

Vaata täpsemalt

Prioriteetsed valdkonnad

Innovatsioon	Sotsiaalne	Aruandlus- kohustus
Kaardiandmed	Tervis	Õigusaktid
Transport	Haridus	Valimstulemused
Kuritegevus	Keskkond	Eelarve
Kaubandus	Statistika	Riigi kulud
	Kinnistusraamat	Äriregister

Nopped roheraamatust (1)

2. Teabevaldajad tagavad uute loodavate andmekogude avamise taaskasutuseks vähemalt neljatärni formaadis vastavalt rohelises raamatus toodud nõuetega. Tähtaeg juuni 2014.
3. MKM loob ametkondadevahelise ava- ja linkandmete töögrupi. MKM. Tähtaeg 01.06.2014.
4. EL 2007-2013 tõukefondide kaudu finantseeritakse andmekogude avamise esmaseid projekte MKM, Tähtaeg 01.07.2014
5. Projekti „Lingitud Eesti“ tulemuste põhjal koostatakse linktehnoloogia kasutuselevõtu tegevuskava. MKM. Tähtaeg 01.09.2014.

Nopped roheraamatust (2)

7. Teabevaldajad koostavad oma haldusala ava- ja linkandmete arengukavad ja määravad avaandmete eest haldusalas vastutavad isikud. Tähtaeg 15.10.2014.

9. Kavandatakse ava- ja linkandmete alase teadlikkuse ja oskuste tõstmise alased tegevused, sh eeskätt 2014-2020 EL tõukefondidest rahastatava infoühiskonna teadlikkuse programmi raames. MKM. Tähtaeg 01.10.2014.

Nopped roheraamatust (3)

11. EL 2014-2020 tõukefondidest toetakse ava- ja linkandmete loomise ja taaskasutamise projekte Vastutav MKM.

14. Teabevaldajad avavad kõik riigi infosüsteemi kuuluvad registrid (tähtaeg 01.01.2015), tagavad ülemineku nelja- ja viietärni formaatidele (tähtaeg 01.01.2017).

Nopped roheraamatust (4)

23. Käivitatakse uuring veebisaitide masinloetavuse parandamiseks. MKM. Tähtaeg 01.02.2015.

24. töögrupp vaatab üle avaandmete prioriteetsed valdkonnad, MKM. Tähtaeg 01.07.2015

25. Uuendatakse semantilise koosvõime raamistik. MKM. Tähtaeg 01.07.2015.

Nopped roheraamatust (5)

28. Registrate andmed esitatakse vähemalt neljatärni linkandmetena. Tähtaeg: 01.01.2016

30. Avaliku sektori asutused loovad valdkondlikud taksonoomiad ja ontoloogiad ja kasutab neid nii registrate, veebisaitide kui ka üksikdokumentide sisus ja metaandmetes. . Tähtaeg 01.01.2017

31. Veebisaitides hakatakse kasutama linktehnoloogiaid. Selle ettevalmistamiseks käivitab MKM aastatel 2014-2016 vajalikud tegevused. Tähtaeg: 01.01.2017

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Aitäh!

Uuno Vallner

Uuno.Vallner@riso.ee